



Greve Kommune

Rottehandlingsplan

- for Greve Kommune
2019-2021



Rottehandlingsplan for Greve Kommune 2019 - 2021

Gældende i perioden 1. januar 2019 – 31. december 2021

Vedtaget af Teknik og Miljøudvalget 15. november 2018

For henvendelse vedrørende handlingsplanen:

Kontakt Bettina Osmark

Telefon 43 97 93 22

Mail natmil@greve.dk

www.greve.dk

Indhold

Indledning.....	3
Hvor mange rotteanmeldelser har vi i Greve Kommune?	3
Den kommunale rottebekæmpelse i Greve Kommune	5
Digital og telefonisk anmeldelse af rotter	5
Hvor bekæmper Greve Kommune rotter?.....	5
Bekæmpelse af rotter i weekender og på helligdage	5
Hvad er vi forpligtet til?	6
Administration og ressourcer	6
Samarbejde med KLAR Forsyning om bekæmpelse af kloakrotter	7
Økonomi	8
Overordnede mål for rottebekæmpelsen i kommunen	8
Servicemål for rottebekæmpelsen i Greve Kommune	8
Hvordan vil Greve Kommune gøre status på handleplanen?	9
Opsætning af rottespærre på institutioner, skoler, plejehjem etc.	9
Fokus for den kommunale rottebekæmpelse 2019-2021	9
Privat rottebekæmpelse	11
Status på handlingsplan 2016 – 2018	12

Indledning

Den primære grund til at rotter skal bekæmpes er, at de kan være smittebærere af forskellige sygdomme, og at de kan forurene vores fødevarer med urin, ekskrementer og hår. Overført smitte kan i værste fald have dødelig udgang for især ældre og svage personer, som kommer i kontakt med rotteefterladenskaber.

En af de mest kendte sygdomme gennem tiderne, hvor rotter har været involveret, er udbredelsen af pest i middelalderens Europa, hvor et sted mellem 25% og 33% af Europas befolkning døde. Man mener det er den sorte rotte, som er hovedårsagen. Den brune rotte (*Rattus Norvegicus*) kom til Danmark engang i 1700-tallet formentlig fra Kina og Sibirien. Den brune rotte er det eneste pattedyr i Danmark, der officielt er dømt fredløs.

I dag er smitte fra rotter i den vestlige verden typisk relaterede til sygdom forårsaget af leptospira bakterier, som kan lede til Weils syge. Bakterien overføres fra inficerede rotter til os og vores husdyr med rottens urin.

En anden væsentlig grund til, at vi bekæmper rotter, er at de kan forårsage store materielle skader på bygninger, kloakrør, generel infrastruktur (ved at gnave i el-ledninger, underminering af veje etc.), ødelægge inventar m.m. Rotter kan gnave igennem alt, der er blødere end jern.

Danmark fik sin første rottelov i 1907, og tanken dengang var, at rotterne skulle udryddes, men det har vi efterfølgende erfaret ikke er muligt. Derfor er der i dag kommet fokus på, at vi derimod kan gøre noget ved rotternes forekomst i vores umiddelbare nærhed med effektiv forebyggelse. Etablering af en handleplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter skal ses som et vigtigt redskab i denne indsats.

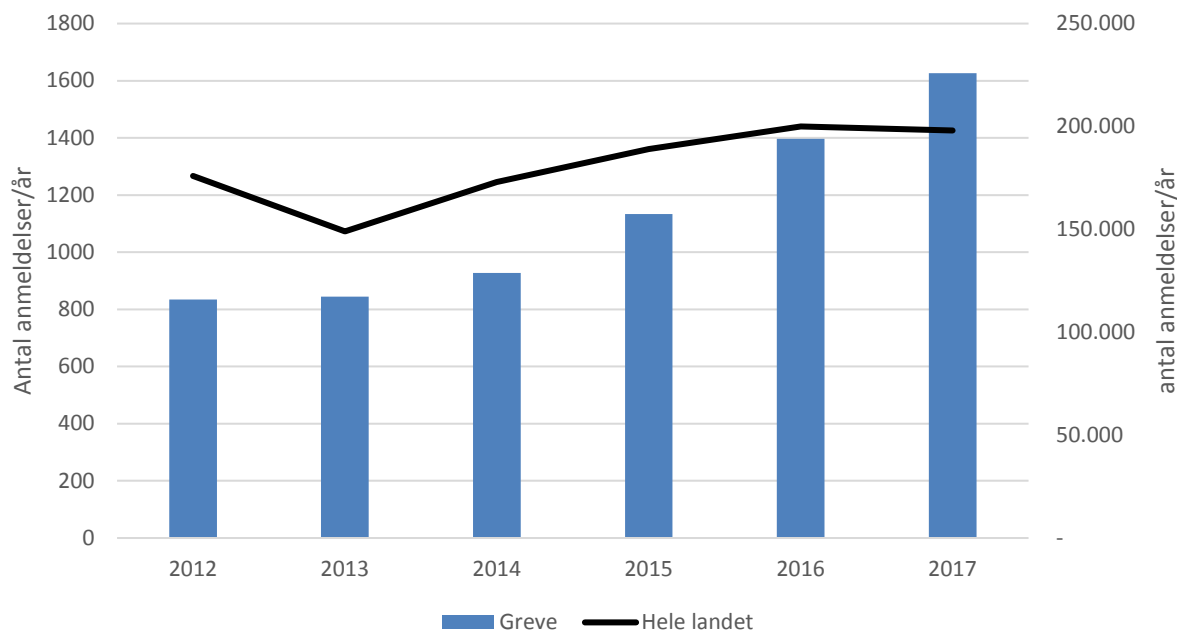
Den lovpligtige kommunale handleplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter, skal ses som kommunens planlagte og forpligtigende "værktøj" i indsatsen mod rotter. Selve handleplanen skal revideres minimum hvert 3. år. Denne handlingsplan er gældende i perioden 1. januar 2019 – 31. december 2021.

Hvor mange rotteanmeldelser har vi i Greve Kommune?


I Greve Kommune og i resten af landet er antallet af rotteanmeldelser steget gennem de senere år. I 2012 var der ca. 800 anmeldelser om året i Greve Kommune, og i 2017 var dette tal steget til ca. 1.600 anmeldelser. Dette er en udvikling, som også ses i landets øvrige kommuner.

Der kan være mange årsager til den observerede stigning. Det vurderes dog, at særligt en årrække med en del milde vintre, har givet rotterne bedre muligheder for at formere sig i perioder, hvor den typisk er nedsat. Endvidere drager rotterne nok også fordel af, at vi giver dem den livsnødvendige mad og skjulesteder. Dårlige kloakker på både private og offentlige ledninger har formentlig også en væsentlig indflydelse på den observerede stigning.

Udvikling i antal rotteanmeldelser 2012-2017



Nedenstående tabel viser oversigt over en række forhold, som kan have betydning for rotteforekomst i vores omgivelser

<p><u>Fodring af vilde dyr og fugle</u></p> <p>Fuglefodring i haver, ved søer mv.</p>	<p>Tiltrækker rotter og forsyner dem med mad. Vi har store udfordringer med at få borgerne til at stoppe med fuglefodring.</p> <p>Jf. § 14 i BEK om Miljøregulering af visse aktiviteter, er udlægning af foder, som kan tiltrække vilde dyr og fugle forbudt.</p>
<p><u>Kloakker</u></p> <p>Gamle kloakker/stikledninger, der er hullede, giver rotterne adgang fra kloakken til overfladen, hvor de strejfer omkring i deres søgen efter mad. Den kommunale rottebekæmpelse kan bl.a. ved røgprøve påvise disse defekter.</p> <p>For eksempel i den tætbebyggede byzone kan den samme strejfende rotte give anledning til flere anmeldelser.</p>	

<p><u>Problematiske konstruktioner i f.eks. rækkehuse</u></p> <p>Rækkehuse med gennemgående krybekælder</p>	<p>Er der først kommet rotter i en bolig, spreder de sig til de øvrige boliger, hvorved der kan komme flere anmeldelser på den samme rotte.</p>
<p><u>Husmure og faldstammeudluftninger</u></p> <p>Beklædning på husmurene, f.eks. udvendig isolering, planter (som fx efeu, espalier, træer og buske tæt på bygninger mm.) kan give rotter adgang ind i vores bygninger. Ligeledes kan utilstrækkelig rottesikring af faldstammeudluftninger, defekte tagnedløb etc. give kloakrotter fri adgang til vores boliger.</p> <p>Huller og revner i husmure og fundament kan medføre, at rotter kan trænge ind i boligen. En fuldvoksen rotte kan komme igennem et hul på 2 cm i diameter.</p>	<p>Rotter er glimrende klatrere og kan både klatre op ad efeu, og i træer, hvor de kan springe ca. 2 meter i vandret linje. Hvis en rotte er på taget, har den mulighed for at komme ind i boligen via tagrendene.</p> <p>Er rotterne i kloakken kan de komme på taget via faldstammeudluftningen, hvis denne mangler rottesikring.</p>
<p><u>Affald</u></p> <p>Trådstativer og overfyldte skraldespande</p> <p>En affaldscontainer, hvor bundproppen er blevet fjernet, giver ligeledes rotter adgang til føde</p>	<p>De fleste af de gamle trådstativer kan ikke lukke rotter ude effektivt.</p> <p>Overfyldte skraldespande kan være fødekilde til rotter.</p>

Den kommunale rottebekæmpelse i Greve Kommune

Greve Kommune har udliciteret rottebekæmpelsen til en privat entreprenør, Kiltin A/S, som står for den daglige kommunale rottebekæmpelse i hele Greve Kommune. Denne indsats finansieres af rottegebyret som opkræves via ejendomsskatten.

I 2019 vil Greve Kommune udbyde rottebekæmpelsen på ny.

Digital og telefonisk anmeldelse af rotter

I Greve Kommune kan borgerne anmelde rotter døgnet rundt via greve.dk eller borger.dk. Herudover er der mulighed for 8 timer på hverdage at indgive en telefonisk anmeldelse direkte til entreprenøren, og 6 timer i weekenden til KLAR Forsyning. Erfaringen med den daglige telefontid har vist, at den direkte dialog i svære sager minimerer antallet af klager, og at der i visse tilfælde kan ydes "førstehjælp", som får borgeren beroliget og forberedt, inden rottebekæmperen møder op.

Hvor bekæmper Greve Kommune rotter?

Greve Kommune bekæmper rotter i hele kommunens område efter anmeldelse, men for nogle udvalgte ejendomme skal Greve Kommune årligt foretage et særligt eftersyn for rotter. Disse ejendomme betegnes som tilsynspligtige ejendomme. Tilsynspligtige ejendomme er erhvervsjendomme med dyrehold, primærproduktion af fødevarer og foder til dyr, opbevaring af foderstoffer til dyr eller opbevaring af planteprodukter, som efterfølgende anvendes til produktion af fødevarer til mennesker.

Det årlige tilsyn på tilsynspligtige ejendomme vil ske fra oktober til og med februar og vil blive udført af kommunens bekæmpelsesfirma.

Bekæmpelse af rotter i weekender og på helligdage

Fra 1. januar 2019 skal kommunerne kunne bistå borgere og fødevarer virksomheder med rottebekæmpelse i weekenden og på helligdage. Weekendbetjeningen omfatter kun nye anmeldelser, hvor rotter forekommer i

beboelsen, på fødevarevirksomheder og i bygninger på tilsynspligtige ejendomme, hvor der er særlig sundhedsmæssig risiko. Denne service leverer Greve Kommune allerede i dag.

Hvad er vi forpligtet til?

Alle borgere er forpligtet til at anmelde rotter, også selvom det ikke er på egen ejendom. Derudover har alle borgere og kommunen en række forpligtigelser, når det drejer sig om bekæmpelse og forebyggelse af rotter.

Grundejere er forpligtet til:

- Straks at anmelde al rotteforekomst til kommunen
- At renholde og rottesikre sin ejendom således, at rotters livsgrundlag begrænses mest muligt
- At sikre at egen kloak og brønde er intakte
- At efterkomme eventuelle krav fra Greve Kommune vedrørende tiltag, som skal afhjælpe rotteproblemet

Greve Kommune er forpligtet til at:

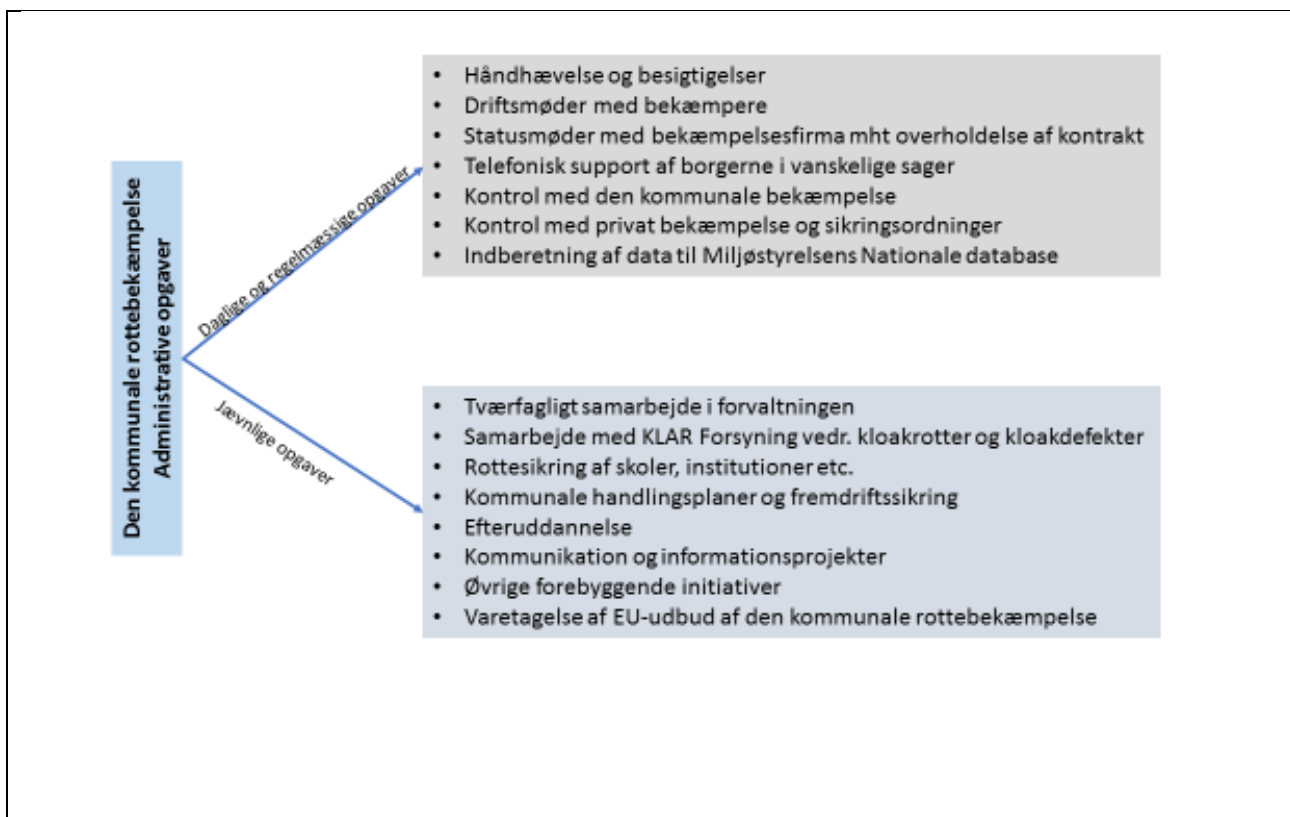
- Sætte en bekæmpelse i gang så hurtigt som muligt
- Bekæmpe rotter effektivt
- Finde årsagen til rotteforekomsten, så vidt det er muligt
- Igangsætte den fornødne rottebekæmpelse indtil problemet er løst
- Vejlede om forebyggelse
- Håndhæve lovgivningen vedrørende forebyggelse og bekæmpelse af rotter

Administration og ressourcer

Den administrative del af rottebekæmpelsen bliver varetaget af Center for Teknik & Miljø. Den rummer en række forskellige opgaver som angivet i nedenstående figur. I Greve Kommune er der afsat ca. 0,25 årsværk til den administrative håndtering af den kommunale rottebekæmpelse.

Oversigt over administrative opgaver

--



Eksempel på nogle administrative opgaver:

Rådgivning og vejledning

Administrationen yder rådgivning og vejledning af borgere, som er særligt udfordret med rotter, hvor vi lægger vægt på en åben dialog både telefonisk, på mail eller ved besøg hos borgerne. Vi søger at finde fælles løsninger, hvor der også lægges vægt på borgerens pligter i forhold til forebyggelse.

Boligsocial indsats

I Greve Kommune har vi en til to sager om året, der kræver en boligsocial indsats for især ældre borgere, som har svært ved at klare sig selv, og hvor der er kommet rotter indendørs i deres hus. Vi er behjælpelige med at finde løsninger på midlertidig bolig, kontakt til eventuelle børn, opfølgning på husets beskaffenhed (er det kondemneret? Kan det bruges som bolig igen, hvis det ønskes eller er nødvendigt).

Særligt plagede boligområder

Administrationen har et tæt samarbejde med boligforeninger og grundejerforeninger i de tilfælde, hvor der er ekstraordinære store problemer med rotter. Vi holder informationsmøder med foreningerne (evt. viceværter) efter behov, hvor vi drøfter, hvilke løsninger der er funktionelle for det enkelte område, og hvad beboerne selv skal gøre i forhold til at forebygge rottetilhold.

Fuglefodring og hønsehoid

Fuglefodring og dårligt sikrede hønsehoid kan være årsag til rottetilhold. Det er årsager, som vi med ændring af borgernes adfærd kan fjerne eller mindske. Der kan dog til tider være en stor pædagogisk opgave i at få borgeren til at forstå, at det er vigtigt, at de mindsker eller helt stopper fodringen af fugle.

Samarbejde med KLAR Forsyning om bekæmpelse af kloakrotter

KLAR Forsyning er ansvarlig for bekæmpelsen af rotter i de fælles offentlige kloakledninger og afholder udgifterne forbundet hermed. Når rottebekæmperen er i gang med bekæmpelse i et område, støtter KLAR op

om projektet med fælder og spærrer på udvalgte kloakstrækninger. Dette betyder, at de rotter, der er i et område, og som forsøger at flytte til andre steder, når borgernes forhold (adgang fra kloaksystemet) udbedres, vil blive fældet på deres vej.

Der er derudover lejet WiseTraps (også kaldet Smart Pipe) af Ejendomscentret til den kommunale rottebekæmpelse. Disse WiseTraps sættes ned i kloakkerne i samarbejde med KLAR Forsyning i de områder, som er mest plaget af rotter.

Administrationen holder 2-4 statusmøder om året med KLAR Forsyning.

Økonomi

Rottebekæmpelse er gebyrfinansieret, og betales af borgerne via ejendomsskatten. I 2018 er gebyret på 0,0030 % af ejendomsskatten. Gebyret for et typisk parcelhus ligger dermed på ca. 100 kr. om året pr. bolig. Dette svarer til en indtægt på ca. 1.200.000 kr., som dækker alle de udgifter, der er forbundet med rottebekæmpelsen.

Overordnede mål for rottebekæmpelsen i kommunen

Med nedenstående mål vil Greve kommune sikre borgerne en kompetent og effektiv rottebekæmpelse.

- Borgere i Greve Kommune skal føle sig trygge og i "gode hænder" som følge af mødet med en kvalificeret rottebekæmpelse
- Sikre en rottebekæmpelse, som udviser stort ansvar for minimering af de miljømæssige gener enten ved øget brug af fælder eller et ansvarsbevidst brug af gift
- Målrettet information og dialog med borgere og virksomheder for at sikre en effektiv rottebekæmpelse og forebyggelse
- Skabe større opmærksomhed vedrørende den fælles opgave, som det er at forebygge rotteforekomst i hele kommunen

Servicemål for rottebekæmpelsen i Greve Kommune

Med nedenstående servicemål vil Greve kommune sikre borgerne en kompetent og effektiv rottebekæmpelse.

- Reagere hurtigt på en anmeldelse om rotter
 - Ved anmeldelse af rotter i beboelsen, institutioner og fødevarevirksomheder o. lign vil den kommunale rottebekæmpelse rykke ud indenfor 24 timer og senest næste formiddag.
 - For øvrige anmeldelser af rotter rykker den kommunale rottebekæmpelse ud senest 3 hverdage efter anmeldelse
- Lade rottebekæmpelsen udføres af faglige kompetente rottebekæmpere
- Sikre at rottebekæmperen forsøger at finde årsagen eller årsager til rotteforekomsten
- Sikre at den enkelte borger hele tiden er velinformeret om bekæmpelsesforløbet – da dette erfaringsmæssigt er med til at give tryghed
- Sikre at borgeren bliver vejledt om fremtidige forebyggende tiltag
- Sikre at der overvejes alternative løsninger til en giftbekæmpelse
- Sikre at der følges op på anmeldelsen med maksimum 7 dages mellemrum på den enkelte bekæmpelse, indtil problemet er løst

Hvordan vil Greve Kommune gøre status på handleplanen?

Greve Kommune vil regelmæssigt følge op på den leverede bekæmpelseskvalitet og på, at rottebekæmpelsen lever op til de opstillede servicemål, samt evaluere fremdriften i gennemførelsen af handlingsplanen.

Greve Kommune vil:

- Igennem kontraktstyring med den udliciterede bekæmpelse sikre en faglig kompetent og effektiv rottebekæmpelse
- Følge udviklingen i antallet af rotteanmeldelser og dermed behovet for ressourcer etc.
- Hvert år fastsætte rottegebyret, baseret på de skønnede udgifter i forbindelse med gennemførelse af rottebekæmpelsen og handleplanen

Opsætning af rottespærrer på institutioner, skoler, plejehjem etc.

Greve Kommune har opsat rottespærrer på 90 % af de kommunalejede institutioner, skoler og plejehjem. De resterende ejendomme vil få opsat rottespærrer i de kommende år, såfremt det er teknisk muligt. Med den nye bekendtgørelse er der sket en udvidelse af denne opgave, idet der er krav om, at kommunen skal tilbyde opsætning af rottespærrer på alle private, statslige og regionale institutioner, skoler og plejehjem og hospitaler.

Rottespærrer vil kun blive sat op, hvor det er forsvarligt og teknisk muligt, og hvis bygningsejeren ønsker at tage imod tilbuddet om opsætning af rottespærrer.

I forbindelse med en eventuel opsætning vil de eksisterende stikledninger indtil institutionen, skolen etc. blive undersøgt med hensyn til fejl og defekter. Undersøgelsen vil blive betalt af Greve Kommune via det opkrævede rottegebyr, ligesom drift og vedligehold af rottespærren er en kommunal opgave.

Undersøgelse af stikledninger vil kunne ske ved:

- Røgprøver
- TV-inspektion
- Visuel inspektion af samtlige brønde

Ved fundne fejl og/eller defekter vil den pågældende institution, skole etc. få påbud om at få disse udbedret. Udbedring af defekter i kloakken vil ske for institutionens, skolens etc. egen regning. Når vi opsætter rottespærrer, vil vi ligeledes sætte en bekæmpelse i gang af de rotter, som måtte leve/bo inde bagved den opsatte rottespærre.

Praktiske opgaver i forbindelse med opsætning af rottespærrer

- Overblik over hvilke kommunale, statslige, regionale og private institutioner etc. som skal have foretaget undersøgelse med henblik på opsætning af rottespærrer.
- Udbud af opgaven
- Tilsyn og opfølgning

Fokus for den kommunale rottebekæmpelse 2019-2021.

Målet med handleplan er at sætte fokus på de områder, hvor Greve Kommune kan gøre en reel indsats, derfor vil der i denne planperiode være fokus på forebyggelse, tilsyn og information. Herunder vil vi især fokusere på, at borgerne vil blive mødt med de opstillede servicemål.

Nedenstående skema giver en oversigt over planlagte tiltag i den kommunale rottebekæmpelse i Greve Kommune.

Aktivitet	Beskrivelse af aktiviteten
Besøg på udvalgte ejendomme i landzone	I forbindelse med administrationens lovpligtige miljøtilsyn på landejendomme, vil der på tilsynet endvidere være ekstra fokus på renholdelse og rottesikring.

	Foregår løbende i hele planperioden.
Rotteanmeldelser i GIS	Registrering i GIS giver et overblik over, hvor der er størst forekomst af rotter, og kan derefter bruges til målrettet bekæmpelse. Er planlagt for 2019.
Kloakker og stikledninger: Bekæmpelse af kloakrotter med brug af gift	Greve Kommune fortsætter med bekæmpelse af rotter i kloakken. Bekæmpelsen udføres i samarbejde med blandt andet rottebekæmpelsesfirmaet, KLAR Forsyning, grundejerforeninger og boligforeninger. Foregår løbende i planperioden.
Kloakker og stikledninger: Forsøg med alternative bekæmpelsesmetoder fx WiseTraps (Smart Pipe), Ratél (elektronisk rottespærre og -fælde), andre elektriske fælder.	Udføres i samarbejde med grundejerforeninger/boligforeninger, rottebekæmpelsesfirmaet og KLAR Forsyning. Foregår løbende i planperioden.
Kontrol med privat rottebekæmpelse	Løbende registrering af sikringsordninger og ejendomme omfattet af den nye R2 autorisation. Uvarslede tilsyn på ejendomme med privat R1 og R2 rottebekæmpelse.
Fokus på fuglefodring, vildtfodring samt hold af høns og kaniner.	Udarbejdelse af pjecer og information på hjemmesiden i planperioden. Registrering tilsyn med vildtfodringspladser i det omfang, det er muligt.
Forebyggelse af rotter på institutioner, skoler, plejehjem mv.	Greve Kommune monterer rottespærre i skelbrøndene ind til de pågældende ejendomme iht. §§ 13 og 14 i Rottebekendtgørelsen.
Forebyggelse af rotter hos fødevarevirksomheder.	Fødevarestyrelsen fører forebyggende kontrol med skadedyr indendørs i fødevarevirksomheder. Greve Kommune forventer at føre tilsyn med relevante fødevarevirksomheders opbevaring og håndtering af affald om året i planperioden.

Privat rottebekæmpelse

Greve Kommune tilbyder kommunal bekæmpelse til alle kommunens borgere, virksomheder og landbrug. I Greve Kommune kan man vælge at lade rottebekæmpelsen foretage af f.eks. en R1 autoriseret person, et R1 autoriseret bekæmpelsesfirma eller ved en R2-autoriseret person, som dog kun må foretage rottebekæmpelse på egen erhvervsjendom.

Privat rottebekæmpelse skal forstås som rottebekæmpelse udført af en af følgende autoriserede personer uden tilknytning til den kommunale rottebekæmpelse:

- R1-autoriserede: Giver tilladelse til erhvervsmæssig forebyggelse og bekæmpelse af rotter overalt i Greve Kommune
- R2-autoriserede: Er en ny ordning som kun giver tilladelse til at bekæmpe rotter ved brug af visse kemiske bekæmpelsesmidler på egen erhvervsejendom.

Al privat rottebekæmpelse betales af den enkelte borger og/eller virksomhed.

Ved privat R1 og R2-rottebekæmpelse skal Greve Kommune forud for igangsættelse af rottebekæmpelse modtage en anmeldelse om rotter samt modtage en skriftlig meddelelse om, at bekæmpelsen varetages af andre end Greve Kommune. Det skal oplyses, hvem som vil foretage rottebekæmpelsen. Bekæmperen skal have R1 eller R2-autorisation og være registreret i Miljøstyrelsens MAB-register.

For både R1 og R2 rottebekæmpelse gælder, at den autoriserede bl.a. skal undersøge for forekomst af rotter på hele ejendommen, fastslå årsag til rotteforekomsten samt gennemgå bygninger for evt. fejl og mangler. Alle disse oplysninger samt handlinger i forbindelse med selve bekæmpelsen skal angives, som beskrevet i bekendtgørelsens bilag 6. Dette bilag skal sendes til kommunen senest 30 dage efter afslutning af rottebekæmpelsen.

Når det bliver muligt for den private rottebekæmpelse foretaget af R1 og R2 autoriserede personer at indberette oplysninger fra bekendtgørelsens bilag 6 direkte i GE Rotter, skal dette ske løbende igennem den enkelte bekæmpelsesforløb.

Status på handlingsplan 2016 – 2018

I denne handleplansperiode har rottebekæmpelsen været varetaget af bekæmpelsesfirmaet Kiltin A/S. I samarbejde med Kiltin, har vi haft fokus på at yde en god service til de borgere, der har haft besøg af rotter. I Greve Kommune har vi bl.a. prioriteret, at borgere, som har været uheldige at få rotter indendørs i beboelsen, skulle få besøg af den kommunale rottebekæmpelse indenfor 24 timer.

Nedenstående er en kort opsummering af hvilke mål som blev opnået i den afsluttende handleplansperiode.

Nedsætning af giftblokke i kloakkerne

I forbindelse med bekæmpelse af rotter i rotteplagede områder har Greve Kommune nedhængt giftblokke i de offentlige kloakbrønde. Der er i planperioden nedhængt ca. 2.200 giftblokke ned.

Opsætning af WiseTraps i kommunens kloakker

Brug af gift udgør en risiko for miljøet og derfor har Greve Kommune undersøgt mulighed for at reducere giftforbruget i kloak ved at anvende giftfri rottebekæmpelse i kloakken. I slutningen af 2012 blev der indgået en aftale mellem Mortalin og Greve Kommune, om køb og servicering af 21 stk. WiseTraps. WiseTraps er dræbende fælder til brug i kloakken. WiseTraps er blevet anvendt i forskellige områder, hvor der har været en del rotteproblemer.

Forebyggelse af rotter i kommunale ejendomme

I henhold til gældende rottebekendtgørelse har Ejendomscentret opsat rottespærre ind til ca. 90 % af de kommunale institutioner, skoler og plejehjem. Dette arbejder fortsætter i den nye planperiode.

Fokus på fodring af fugle

Administrationen har været på tilsyn hos borgere, der fodrer fugle i områder, som er plaget af rotter. Vi har rådgivet borgere omkring, hvilke forholdsregler de skal træffe for ikke at tiltrække rotter.